

> EL GEGANT CARRASCLET ENS DESCOBREIX LA SEVA HISTÒRIA I LA DEL MÍTIC GUERRILLER

25È ANIVERSARI DEL GEGANT

CARRASCLET

Enguany la Colla del Gegant Carrascllet celebra els 25 anys del seu gegant, ocasió idònia per commemorar i donar a conèixer el gegant i el seu personatge: un guerriller marcat pel seu territori i la seva època.

[TEXT] Mari Carme Granados, comissària de l'exposició "El gegant Carrascllet, 25 anys"
[FOTOGRAFIES] Arxiu fotogràfic de la Colla del Gegant Carrascllet.

El passat 14 de setembre vam inaugurar a la sala Quatre del Museu d'Art i Història de Reus l'exposició temporal "El gegant Carrascllet, 25 anys" dedicada al gegant Carrascllet, el qual materialitza el mític guerriller prioratí, Pere Joan Barceló.

L'exposició es va elaborar amb motiu del 25è aniversari del gegant i la seva colla, una colla creada per iniciativa privada d'un grup d'amics reusencs que han fet d'aquest personatge un dels elements festius més estimats per la gent d'aquesta ciutat.

Aprofitant l'esdeveniment, i per voluntat de la colla, vam realitzar aquesta mostra amb l'objectiu de donar a conèixer la història del gegant i aquells aspectes més insòlits pels ciutadans: la seva creació, els seus pares, els seus viatges i curiositats... Prèviament però, valia la pena parlar del personatge del Carrascllet, del període i del lloc en què va viure i de les circumstàncies que el van portar a convertir-se en un dels militars més interessants de la nostra història.

Pere Joan Barceló va néixer el 1682 a Capçanes, un indret que

El Gegant Carrascllet plantat al Montsant.

marcaria la seva condició, el seu caràcter i la seva convicció personal.

La família d'en Pere Joan Barceló, de classe popular i analfabeta, es dedicava a la producció de carbó d'alzina de carrasca. Fill de Francesc Barceló i Esperança

Anguera, aviat es traslladaren al veí poble de Marçà. Allà, en Pere Joan, encara nen, juntament amb el seu germà gran, Francesc, i el seu pare ja treballaven en l'ofici de carboner. Per aquest motiu els seus veïns i compradors els acabaren anomenant "els carras-

Cultura popular

Exposició "El Gegant Carrascllet, 25 anys", a la Sala Quatre del Museu de Reus

quets", nom del qual sorgirà el de Carrascllet.

Una infantesa que li va marcar el destí ja que l'esforç diari per viure, l'acolliment familiar, la duresa del territori i el vincle amb ell seran elements que l'acompanyaran durant la resta de la seva vida. Les muntanyes del Priorat li van ensenyar a estimar la seva terra i la seva gent i també li van ensenyar a lluitar contra els Borbons després de la guerra de Successió espanyola: en Carrascllet, convertit en guerriller, amb els seus propis homes, s'amagava i atacava els enemics des dels racons de la Serra de Llaberia, uns racons que coneixia bé des de nen i que li van permetre moure's amb total seguretat. Però encara que aquest era el seu lloc, en Carrascllet també va anar més enllà: les comarques del sud, del nord i del centre de Catalunya també el van veure, fins que va decidir exiliar-se a Viena. Malgrat tot, continuà lluitant al costat de l'emperador Carles VI d'Àustria, al qual havia estat fidel des de la repressió borbònica a Catalunya, durant i després de la guerra.

El Carrascllet és la personificació

de la valentia, l'esperança, la lluita... Valors que van nodrir els cors de tants que van lluitar com ell ens tants moments de la nostra història. Un personatge que també sintetitza l'essència del seu territori: únic, fort, valent i orgullós. Tots aquests valors van ser els que van dur a aquell grup d'amics a construir un gegant amb la figura del Carrascllet amb la voluntat de fer país, reivindicant la independència i el catalanisme, com va fer en Pere Joan Barceló.

Aquesta idea, però, seguia un primer objectiu que era el de crear un gegant, ja que els seus fundadors eren grans aficionats a la cultura popular i volien fer el seu propi gegant per aprendre i divertir-se. Segons el que ens expliquen els seus creadors, hi van estar treballant durant més de mig any: primer en un bar i després en unes quadres d'un parent habilitades com a taller. Van anar proposant idees, fent els primers esbossos i, finalment, creant unes maquetes que serien les que començarien ja a donar forma a aquella idea. El projecte cada cop era més engrescador, fet que va ajudar a què cada cop s'hi involucressin més col·la-

boradors: des d'amistats i coneguts fins a experts que els assessoraven en la caracterització del personatge i en la construcció. I és que per a aquest grup d'amics tot plegat era una novetat! Amb el gegant Carrascllet van aprendre sobre la seva història i sobre com construir-lo. Fins i tot per a l'escultor escollit per materialitzar el guerriller, Manel Llauredó, autor d'altres elements festius de Reus com l'Àliga, els Cavallets, el Lleó, la Víbria i el Basilisc, aquest era el primer element festiu que creava.

El procés constructiu és un dels aspectes més curiosos del gegant. El treball consistí en diversos passos: primer, elaborar esbossos, entre ells un dibuix a escala real que permetia visualitzar el resultat. Seguidament es va passar a fer les maquetes a escala real de cadascuna de les parts que formen el cos del gegant. Tot seguit es van cobrir les maquetes amb guix i fibres d'espart. Per a aquest procés calia fer dues parts de cada peça, la del davant i la del darrera, per tal de facilitar-ne l'extracció: les capes de guix es van convertir en motlles. Posteriorment, es van cobrir de fibra de polièster (o fibra de vidre) per la part interior. Es va retirar el guix i, amb això, ja van tenir la

Cap del Gegant un cop retirat el motlle de guix

Cultura popular

pell del gegant de fibra de vidre. No obstant, la feina no acabava aquí. Un cop eliminat el motlle de guix i obtinguda la peça final calia acabar de polir els detalls, tapar les juntes fetes per la unió de les dues parts del motlle, pintar i finalment unir les peces del cos. Tot i que la idea inicial dels creadors del gegant no era pas portar-lo a les festes de Reus, sinó simplement fer un gegant particular, quan tot just feia els primers passos i va ser presentat i batejat el dia 21 de setembre de 1986 en una concorreguda plaça del Mercadal, molta gent els va animar per a què sortís per la Festa Major de Sant Pere i la Misericòrdia, a banda de la sortida oficial del gegant, el 23 de juny, amb motiu de la Diada dels Països Catalans.

A partir d'aleshores va succeir una cosa que no sol ser habitual entre les colles geganteres: primer va aparèixer el gegant i després la colla. Una colla que estava formada per gent afí als valors del Carraslet, que és el que ha unit fins a l'actualitat diverses generacions de geganters durant aquests 25 anys. Uns 25 anys en els quals el gegant i la colla han donat a conèixer aquest personatge per terres catalanes i estrangeres. Amb motiu de les trobades anuals que organitza Adifolk (Associació per la Difusió del Folklore) en ciutat europees, el Carraslet ja ha viatjat a Haarlem (Amsterdam) i Frankfurt. El gegant, però, no oblidava l'origen del seu personatge, un origen que li va marcar la vida i la lluita. Han estat diverses les sortides a municipis prioratins. Podem destacar l'homenatge al monument del Carraslet de Capçanes amb motiu de la Diada Nacional de Catalunya de l'any 2009, amb ball i trobada amb els trabucaires també de Reus. Uns quants anys abans també visità l'Albarca i el Montsant per a una sessió de fotografies de la colla. El gegant mira amb orgull el seu origen... per fer-se admirar des de totes les contrades. ■

La Colla del Gegant Carraslet a Frankfurt.

EL CARRASLET ÉS LA PERSONIFICACIÓ DE LA VALENTIA, L'ESPERANÇA, LA LLUITA...

UN PERSONATGE QUE TAMBÉ SINTETITZA L'ESSÈNCIA DEL SEU TERRITORI: ÚNIC, FORT, VALENT I ORGULLÓS.

VAN CONSTRUIR UN GEGANT AMB LA FIGURA DEL CARRASLET AMB LA VOLUNTAT DE FER PAÍS, REIVINDICANT LA INDEPENDÈNCIA I EL CATALANISME, COM VA FER EN PERE JOAN BARCELÓ.

UNA COLLA FORMADA PER GENT AFÍ ALS VALORS DEL CARRASLET DURANT 25 ANYS, EN ELS QUALS EL GEGANT I LA COLLA HAN DONAT A CONÈIXER AQUEST PERSONATGE PER TERRES CATALANES I ESTRANGERES.